

Kuinka suhtautua, kun sama aine aiheuttaa iloa ja surua

Eräänä kesäisenä perjantaina ymmärsin ensimmäistä kertaa alkoholin olevan aivan erityinen aine. Olin pieni, en muista kuinka pieni, mutta pikkuveli oli vielä ihan vauva. Me mentiin kylään Kanervolle, heidän lapset olivat saman ikäisiä. Äiti ja Hilikka tulivat volkkarilla kaupasta hyväntuulisina kikatellen, innosta koheltaen. Jotain räsähti, kun kauppakassi tippui piha-asvaltille. Yhtäkkiä Äiti ja Hilikka menivät vakaviksi, jotain valkoista valui kassista tummalle asvaltille. Ei perkele, ei kai se ollut kalja! Muistan sen helpotuksen, kun he huomasivat sen olevan vain maitoa. Maidolla ei ollut väliä. Se tuntui jotenkin pahalta, en ymmärtänyt miksi.

Mutta muistan sen hetken, kun ymmärsin jotakin tärkeätä humalasta. Meillä juotiin taas, isoisä oli tapansa mukaan nopeammin kännissä kuin muut. Jossain vaiheessa hän puhui taas sodasta, mutta kukaan ei halunnut koskaan kuunnella. Meillä lapsilla oli kivaa, pelattiin sököä aikuisten kanssa ja saatiin jäätelöä niin paljon kuin mieli teki. Humalassa aikuiset kehuivat minua, ottivat polvelle istumaan ja sanoivat ihania asioita. Me lapset oikein odotettiin sitä, että meillä juotaisiin taas. Silloin mekin olimme erityisiä. Jossain vaiheessa menin isoisän jälkeen vessaan. Pytyn reunus ja lattia olivat kusessa. Suutuin, minusta se oli ällöttävää. Menin sanomaan äkäisesti isoisälle, että hänen täytyy tulla siivoamaan vessa. Se oli virhe. Äitini sai raivo-kohtauksen, todella pahan. Kuinka kehtaankin tulla sanomaan moista, hävytön pentu. Minun se pitää siivota, enkö ymmärrä että Isoisä on humalassa!

• • •

Varhaiset kokemuksemme alkoholista voivat vaikuttaa siihen, miten me tänä päivänä asennoidumme alkoholiin tai humaltuneisiin ihmisiin. Jos työssämme kohtaamme alkoholismia, niin silloin on erityisen tärkeätä pysähtyä miettimään omia tunnekokemuksia ja muistoja. Muuten voimme tiedostamattamme projisoida omia asenteitamme, uskomuksiamme tai tunteitamme asiakkaaseen. Kohtaaminen voi olla henkisesti uuvuttavaa, jos ei ole sinut omien tunnekokemustensa kanssa. Samalla asiakkaan erityislaatuisuutta voi olla vaikea nähdä, kun hänet asettaa tiettyyn lokeroon alkoholistina.

Mikä on oma asenteesi alkoholiin?

Alkoholi on hämmentävä päihde. Humaltumisesta on tullut yleisesti hyväksyttyä, mutta useimmat käyttäjät eivät enää tietyn vaiheen jälkeen halua tulla enempää humalaan. He ymmärtävät, että vaikka kuinka joi lisää ilta ei muutu enää sen hauskemaksi. Suurin osa voi siis ns. ottaa tai jättää.

Jotkut kuitenkin aloitettuaan juovat pakkomielteisesti, ilman kontrollia.

Mikäli itse pystyy käyttämään kohtuullisesti voi olla hyvin vaikea ymmärtää tunteen tasolla miksi joku toinen ”ei osaa” käyttää alkoholia samalla tavalla. Miten sama aine voi vaikuttaa toiseen niin, että hän menettää kaiken kontrollin ja järjen? Näemmekö sellaisen ihmisen heikkona, selkärangattomana? Vai näemmekö hänet sairauden nujertamana ja hämmentyneenä, ihmettelemässä itsekin: miten minulle kävi näin? Miksi en voi ottaa kuin muut? Mikä minussa on vialla?

Kysymyksiä pohdittavaksi

Milloin itse huomasit alkoholin olevan erityinen aine?

Millaisia muistoja siitä jäi sinulle?

Millaisia tunteita juopunut herättää sinussa tänä päivänä?

Tehtävä

Käy AAL:n avokokouksessa.